

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 2, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 32

Penktadienis, Rugpjūčio (August) 30, 1968, Toronto, Ontario

M E T A I XXXVII

Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos ir Jos Sąjungininkų Vadai Tebesitaria

MASKVA. — Šiuos žodžius rašant, Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos ir jos sąjungininkų vadai tebesitaria Maskvoje. Trumpi pranešimai sako tik tiek, kad pasitarimai vyksta atvirai ir draugiškai. Pasitarime dalyvauja ir Čekoslovakijos komunistų lyderis Dubčekas, staiga virtęs visų antitarybinių veiksmų herojum.

Kaip jau žinia, Tarybų Sąjungos, Lenkijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Rytų Vokietijos ginkluotos jėgos buvo staiga išsodintos Čekoslovakijoje, kad užkirtus kelią kontrrevoliucijai, kuri nuolat brenė. Jos buvo išsodintos prašant Čekoslovakijos vyriausybės ir komunistų partijos veikėjams. Tik veikėjai neskelbiami, matyti, kad jiems nesudarytu pavojus.

Čekoslovakijos klausimas dienotvarkėje jau kiek laiko. Pradėjus taip vadinamą "liberalizacijos" kursą, Čekoslovakijoje pradėjo bruzdėti visos antisocialistinės jėgos, organizuotis į grupes ir partijas. Kitos šalys perspėjo Čekoslovakiją, kad jai susidaro pavojus. Buvo sušaukti pasitarimai Ciernoje ir Bratislavoje. Čekoslovakai pasižadėjo daryti viską, kad kontrrevoliucija nevyktų. Bet matyti buvo jau per

Čekoslovakijos Krizė Saugumo Taryboje

NEW YORK. — Praėjusią savaitę ant greitųjų buvo sušaukta Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sesija Jekoslovakijos reikalui.

Joje buvo svarstomas tik vienas klausimas, tai yra, ar patenkinti Čekoslovakijos ambasadoriaus reikalavimą pasmerkti Tarybų Sąjungą ir kitas Varšuvos paktą valstybes už "įsiveržimą į Čekoslovakiją".

Dauguma balsų nutarta klausimą svarstyti. Prieš balsavo tik Tarybų Sąjungos ir Vengrijos ambasadoriai.

Saugumo Taryboje TSRS, kaip ir kitos keturios valstybės, turi veto galią. Tad iš svarstymo Čekoslovakijos krizės veikusiai niekas išsivystė.

vėlu. Jie, atrodo, neteko kontrolės.

Kad kontrrevoliucinės jėgos buvo gerai pasiruošusios, rodo ir tas, kad iš pirmos dienos, kai tik išsikėlė kaimyninių šalių jėgos Pragoje, pradėjo veikti slaptos radio stotys. Jos pradėjo varyti didelę antitarybinę propagandą. Jos buvo pašelbusios, kad Dubčekas nužudytas.

Kadangi prezidentas generolas Svoboda įsakė Čekoslovakijos ginkluotoms jėgoms nepriešinti, tai karinių jėgų susikirtimo visai nebuvo. Sakoma, kad čekoslovakai saugojo Pragos aerodromą, kai Tarybų Sąjungos jėgos pribuvo orlaiviais.

Bet atsikiri elementai iš civilių tarpo bandė provokuoti ir matyti net ginklus panaudojo. Dėl to matyti nebuvo apsieita be aukų, nors jų labai nedaug.

Pragos radijas pranešė, kad čekų delegacija jau grįžusi iš Maskvos.

Popiežius Ragina Remt Pietų Ameriką

ROMA. — Popiežius Paulius, sugrįžęs iš Kolombijos, kur jis buvo nuvykęs dalyvauti eukaristiniame kongrese, pareiškė, kad Lotynų Amerikos žmonėms reikalinga parama, nes jie neturtingi, nors ir darbštūs.

Kalbėdamas Kolombijoje, jis ragino daugiau taksuoti turtinguosius ir tais takais remti neturtinguosius.

Jis ragino Pietų Amerikos vyskupus ir arkivyskupus aktyviau dalyvauti, kalbėti, pamokslauti, raginti šalinti tą skirtumą tarp turto ir neturto.

Tarp kitko, jis pastebėjo, kad jo pasisakymas prieš artifiziales priemones apsaugoti nuo pastojimo dar nereiškia, kad šeimos negali "moraliai ir pateisinamai" aprūpinti savo šeimas.

BERLYNAS. — Sąjungininkai Vakarų Berlyno kontrolieriai neleido latvių dūpukams turėti savo "pasaulinį" suvažiavimą.

IR SUSITARIA, IR NESUSITARIA

ADDIS ABABA. — Nigerijos ir Biafros atstovai buvo susitarę dėl koridorių, kuriais būtų gabenama pagalba badaujantiems Biafros gyventojams, bet kai pradėjo tartis dėl lokacijos, susitarimas pakriko. Dėl stokos maisto ir medikamentų nemažai Biafros gyventojų miršta.

IRAKO VALDZIA LINKUS PRIE SOCIALIZMO

BAGDADAS. — Irako naujas premjeras Al-Kakr pertvarkė savo kabinetą, pašalinęs iš valdžios tuos, kurie buvo linkę nuolaidų daryti aiejaus kompanijoms.

Stebėtojai teigia, kad toks premjero posūkis rodo, jog jis yra linkęs krypti į socialistų puse.

40.000 Minėjo Baisiąją Tragediją Hirošimoje

TOKIJO. — Hirošimoje į Taikos Parką susirinko daugiau kaip 40.000 žmonių minėti prieš 23 metus išlikusią tragediją, kurioje žuvo apie 200.000 žmonių.

Tai buvo Amerikos atominės bombos aukos, kurių skaičius vis didėja. 1967 metais mirė 1,101 bombos apdegintas žmogus.

Norėtu Tartis, Bet Nenori Pripažinti

BONNA. — Vakarų Vokietijos valdžia atsakė į Rytų Vokietijos kvietimą tartis svarbiaisiais abiejų valstybių reikalais. Ji sutiktų tartis, bet nenori pripažinti Rytų Vokietijos, kaip nepriklausomos valstybės.

Vokiečių Demokratinės Respublikos (taip vadinasi Rytų Vokietija) valdžia nurodė, kad pasitarimai turi apimti abiejų valstybių nepriklausomybę ir užgirti dabartinius rubežius, taipgi atsiskirti nuo naudojimo jėgos prieš bet kurią valstybę.

Vakarų Vokietijos valdžia ryliškai Vokietijos dalį dar vis skaito okupuota dalimi.

Demokratų Saugo Miesto, Valstijos ir Kitos Jėgos

CHICAGO. — Pirmadienį čia Amphitheatre, aptvertame spygliuotų vielų tvora, prasidėjo JAV Demokratų Partijos konvencija nominuoti kandidatus į prezidento ir viceprezidento postus. Konvencijos apsaugai pastatyta 5,649 valstijiniai gvardsmenai, 6,000 federalės kariuomenės, taipgi ir 12,500 miesto policijos, plus 2,000 FBI agentų. Prisibijoma demonstracijų.

Į konvenciją susirinko labai pasidaline atstovai. Vieni karštai palaiko viceprezidentą Humphrey, kiti senatorius McCarthy ir McGoverną. Esą ir tokių, kurie nori nominuoti senatorių T. Kennedį, nužudytųjų Kenedžiui brolių. Šis kalbėjo prieš kandidatavimą, bet sako-

Francija Išsprogdino Termonuklinę Bombą

PARYŽIUS. — Francijos mokslininkai išsprogdino termonuklinę bombą Pietų Pasifike apie 750 mylių į pietryčius nuo Tahiti.

Tokiu būdu ir Francija įsigys termonuklines bombas.

Francija, kaip ir Kinija, atsisakė prisidėti prie sutarties nedarviti atominį bandymu virš žemės ir atmosferoj. Ji taipgi atsisakė prisidėti prie sutarties neskleisti nuklinių ginklų.

Australija, Naujoji Zelandija, Japonija, Chile ir Peru protestavo prieš šiuos Francijos bandymus. Jos susirūpinusios, kad termonuklinė eksplozija paskleis daug radioaktyvumo.

Sakoma, kad De Gaulle būves kritikuojamas ir vietinių ekonomistų, bet jis nepaisęs.

SAKO, KAD ANGLIJOJE MOTERYS DISKRIMINUOJ.

LONDONAS. — Dėl lygaus moterų darbo apmokėjimo sprendimas Anglijoje ir vėl atidėtas neribotam laikui. Buvo prarastas pasitarimas su pramonės konferencijos generaliniu direktoriumi. Pasitarimo dalyviai pareiškė, kad turi vilti iki metų pabaigos tą klausimą sureguliuoti.

Sakoma, kad pramonėje moterys neturi lygaus su vyrais atlyginimo.

ma, kad jis neprotestuotų, jeigu būtų nominuotas.

Policijai įsakyta saugoti vandens rezervuarus. Girdi, gali kas įdėti į vandenį LSD. Tik įcivaizduokit, kas per konvencija būtų, jeigu visi delegatai prisigertų halucinacinių preparatų.

Ant vieno viešbučio stogo buvęs suimtas vyriokas, kurio automobiliuje buvęs atrastas šautuvas su teleskopiniu taikykliu.

Esą pastatyta palapinių priekalėjimo, kur galima būtų sutalpinti iki 1,500 kalinių.

Autoritetai skelbia, kad demonstracijos nebus leidžiamos, bet jos gali įvykti ir be leidimo. Buvo tikimasi 100,000 žmonių demonstracijos.

Yra nemažai nesutikimo pačių delegatų tarpe. Sakoma, kad buvo reikalaujama, kad pietinių valstijų delegatai, G. Wallace šalininkai, prisiektų ištikimybę partijai. G. Wallace, kaip žinia, patį kandidatuoja į prezidentus kaip nepri gulmingas.

Kredencialų komitetas pakeitė Mississippi delegaciją. buvo vien baltųjų, o paskui buvo įtraukti ir negrai. Dar neišspręsta Georgia valstijos delegacija, taipgi be negrų.

Vienu žodžiu, ši konvencija bus tikrai nepaprasta, kokios demokratai dar neturėjo.

Laisvi Rinkimai Pietų Vietname Negali Būti

WASHINGTON. — Viceprezidentas Humphrey yra pasakęs, kad Pietų Vietname gali būti laisvi rinkimai. Senatorius McCarthy jam atsakė, kad tokio dalyko prie dabartinių aplinkybių negalima turėti.

Teisingai McCarthy nurodė, kaip buvo praveisti prieš pus antrų metų "laisvi rinkimai". Prezidentinis kandidatas T. D. Dzu prieš rinkimus buvo visiškai trukdomas, po rinkimų buvo suimtas ir laikomas po apsauga. Vėliau areštuotas ir dabar nuteistas penkiems metams ir išvežtas į sunkių darbų kalėjimą.

Jis nubaustas todėl, kad pasisakė už taiką ir koalicinę valdžią su partizanais.

Darbininkų Susirūpinimas Čekoslovakijoje Rodė Susidariusios Padėties Tenai Rimtumą

Kaip nauji Čekoslovakijos komunistų vadovai leido palaidiems liežuviams puldinėti Tarybų Sąjungą, daugelis Čekoslovakijos darbininkų išsigando. Jie žiūrėjo, kad iš to nieko gero nebus.

Tarybų Sąjungos komunistų laikraštis gaudavo laišku iš darbininkų. Žemiau talpiname vieną tokį, kurį atsiuntė Pravaikai Čekoslovakijos darbininkai. — Red.

Praga, Vysocanai, 1968 m. liepos 18 d.

Brangūs draugai — mūsų tarybiniai bičiuliai!

Esant rimtai padėčiai, kurią mes pergyvename, dabar mūsų šalyje, ir mūsų partijoje vykstant atgimimo procesui, mūsų žvilgsniai nukreipti į jus. Mes kasdien sekame jūsų spaudos ir radijo pranešimus. Mes žinome, kad jūs nerimaujate, šiuo klausimu mes vieningi. Mes žinome ištiesą eilę jūsų atsakymų į Liaudies milicijos sveikinimo laišką; mes žinome, kaip kruopščiai jūs sekate visus įvykius, vykstančius ryšium su demokratizavimo procesu, ir mes jūsų tuo nekaltiname. Ir mums darosi baisu, galvojant apie mūsų tėvynės ateitį.

Mes nenorime, kad mūsų šalyje sugrįžtų laikai, kai buvo pažėdinėjami įstatymai ir t.t.: mes visi — už atgimimo procesą tiek šalyje, tiek ir partijoje. Bet mes kategoriškai prieš tai, kad per radiją, spaudoje, per televiziją būtų kurstoma tulžinga aplinka prieš TSRS ir socialistines šalis bei partijas. Tikėkite, kad ne mes sukursime kampaniją prieš štabo pratybas, kad greičiau būtų išvesta jūsų kariuomenė iš mūsų salies. Tikėkite, kad mums labai gėda dėl tų žmonių, kurie veidmainiškai vaidina Tarybų Sąjungos ir jos liaudies bičiulius ir kartu, kursto ir reikalau-

ja tučtuojau išvesti kariuomenės dalis.

Mes niekad neužmiršim kaip mūsų buržuaziniai politikai su Bcnešu priešakyje mus išdavė 1938 metais, kai jie atmetė Tarybų Sąjungos pagalbą. Tai jie visi kalti, kad žuvo 25 tūkstančiai komunistų, ištikimų mūsų partijos sūnų, tai dėl jų kaltės mirė tūkstančiai mūsų piliečių, tai jie kalti, kad mūsų valstybė gėdingai kapituliavo ir neteko savo suverenumo.

Ir mes taip pat niekad neužmiršime, kad būtent TSRS ir jos Raudonoji Armija mums atnešė laisvę, už kurią paaugojo gyvybę mūsų tėvai ir vaikai.

Brangūs Draugai! Mūsų draugystė, mūsų sąjunga yra įvykis, sutvirtintas kartu pralietu krauju prie Sokolovo, Dukloje ir ktuose mūsų laukuose. Mūsų priešai nesikeičia, tai vis tie patys imperialistai ir jų žvalgybos, tik šiandien jie labiau prityrę ir todėl pavojingesni: mes žinome, kokie jų tikslai ir kas jiems padeda. Ir būtent todėl, kad mes žinome pavojų, kurį mums kelia imperializmas, mes atsiribojame ne tik nuo revoliucijų, kurių autoritai ragina sąjungininkų kariuomenę pasitraukti, bet atsiribojame ir nuo šių rezoliucijų autorių ir iniciatorių. Juk ne vienam doram, sąžiningam mūsų tėvynės piliečiui, stojančiam už socializmo kūrimą, už atgimimo procesą, už nuoširdžią, tikrą draugystę su Tarybų Sąjunga, negali būti kliūtimi jo kasdieniniame darbe visuomenės labai tas faktas, kad mūsų šalyje dislokuota jūsų kariuomenė ir Varšuvos Sutarties kariuomenė. Net priešingai, jis turi jaustis saugesnis, dirbdamas savo darbą.

Tik nedoriams žmonėms, politiniams veidmainiams, nenuoširdiems žmonėms, kurių sąžinė negryna, ši aplinka gali nepatikti. Ir tokie tegul bijo.

Mes, kaip motinos ir tėvai, kurių sūnūs dažnai būna kariuomenėje pratybose neaprepiamojoje Rusijoje, šia proga dėkojame jums už brolišką jų priėmimą, už jūsų meilę mūsų vaikams.

Brangūs Draugai! Mes budime sargyboje, mes žinome, kur yra priešas ir ko mes galime iš jo tikėtis. Mes niekad neeisime, kad grįžtų laikai, buvę prieš karą ir iki vasario, arba laikai, kurie buvo iki 1968 metų sausio mėnesio.

Kaip pasakė mūsų Klementas Gotvaldas, mes, kaip akies vyzdį saugome mūsų draugystę su Tarybų Sąjunga ir pareiškiame, kad mes niekam neeisime juodinti ir šmeižti šios draugystės, kurioje vietoje jie besėdėtų. Tai — krauju sutvirtinta draugystė.

Mes žinome, kas mūsų bičiuliai, mes žinome, kas yra mūsų sąjungininkas, mes žinome, kas mūsų neišduos.

Nuo pasirašiusių draugų, partijos narių, nepartiečių, gamyklos "Auto-Praga" (Vysocanai) Liaudies milicijos narių ir šeimų narių perduokite sveikinimą visai tarybinei liaudžiai, perduokite kovos sveikinimą visiems jūsų armijos atstovams.

Visiems doriems žmonėms, visiems mums visuomet džiugu jus nuoširdžiai sveikinti mūsų šalyje.

Garbė darbui!

Plačiai išgarsėjęs Vilniaus miesto koncertinis pučiamųjų orkestras "Trimitas".

APIE ČEKOSLOVAKIJĄ

Kanados Taikos Kongresas padarė pareiškimą Čekoslovakijos klausimu. Jis sako, kad Kanados Taikos Kongreso Vykandčioji Taryba pakartotinai pasisako už palaikymą pagrindiniu pasaulinės taikos principu, kuriais yra nesikišimas į kitų šalių vidujinius reikalus, gerbimas teritorijos neliečiamybės ir kiekvienos šalies teisė pasirinkti politinę, socialinę ir ekonominę nepriklausomybę.

Be to, sako toliau pareiškimas, einantieji įvykiai aiškiai rodo, kad tie principai negali tapti realybe, kol galioja blokadai NATO ir Varšuvos, stovį vienas prieš kitą Europoje.

Panaikinimas abiejų paktų ir

patikti. Ir tokie tegul bijo.

Mes, kaip motinos ir tėvai, kurių sūnūs dažnai būna kariuomenėje pratybose neaprepiamojoje Rusijoje, šia proga dėkojame jums už brolišką jų priėmimą, už jūsų meilę mūsų vaikams.

Brangūs Draugai! Mes budime sargyboje, mes žinome, kur yra priešas ir ko mes galime iš jo tikėtis. Mes niekad neeisime, kad grįžtų laikai, buvę prieš karą ir iki vasario, arba laikai, kurie buvo iki 1968 metų sausio mėnesio.

Kaip pasakė mūsų Klementas Gotvaldas, mes, kaip akies vyzdį saugome mūsų draugystę su Tarybų Sąjunga ir pareiškiame, kad mes niekam neeisime juodinti ir šmeižti šios draugystės, kurioje vietoje jie besėdėtų. Tai — krauju sutvirtinta draugystė.

Mes žinome, kas mūsų bičiuliai, mes žinome, kas yra mūsų sąjungininkas, mes žinome, kas mūsų neišduos.

Nuo pasirašiusių draugų, partijos narių, nepartiečių, gamyklos "Auto-Praga" (Vysocanai) Liaudies milicijos narių ir šeimų narių perduokite sveikinimą visai tarybinei liaudžiai, perduokite kovos sveikinimą visiems jūsų armijos atstovams.

Visiems doriems žmonėms, visiems mums visuomet džiugu jus nuoširdžiai sveikinti mūsų šalyje.

Garbė darbui!

pakeitimas jų Europos Saugumo Paktu yra vienintelė taikos ir nepriklausomybės garantija visoms Europos šalims, mažoms ir didelėms.

Kanados Taikos Kongresas, sako pareiškimas, ragina visus žmones pripažinti tuos pagrindinius taikos principus, nes kol pasaulis nesilaikys tų principų, sugyvenimo ir nesikišimo, tol taikos pasaulyje nebus.

Kanados Komunistų Partijos Pildantysis Komitetas savo pareiškimu sako, kad jis labai susirūpinęs situacija, kuri išsivystė Čekoslovakijoje, ir kurią Varšuvos pakto partijos palaikė grumojimu kontrrevoliucijos ir rado reikalą militariai įsikišti, kurio pareikalavusi Čekoslovakijos Komunistų Partijos Politbiuro dauguma, nors vadovaujanti Čekoslovakijos organai su tuo nesutinka.

Kanados Komunistų Partijos Politbiuro manymu, Čekoslovakijos situacija apima ne tik socializmo priešų intrigas, bet ir buvimą neišspręstų socialisti-

nio vystymosi problemų ir socialistinės demokratijos. Kanados komunistai karštai sveikinę čekoslovakų pastangas išspręsti tas problemas.

Kanados Komunistų Partijos Pildantysis Komitetas ragina visas liečiamas partijas veikti taip, kad užtikrinus konsolidaciją socializmo Čekoslovakijoje, socialistinių šalių vienybę ir kaip galint greitesnį ištraukimą užsienių kariuomenių iš Čekoslovakijos. Tuom pat sykiu turi būti užtikrinta Čekoslovakijos nepriklausomybė, teisė plėsti socialistinę demokratiją, kurią Čekoslovakijos partija pradėjo nuo sausio mėnesio.

Įvykiai Čekoslovakijoje davę galimybę imperializmo jėgoms išvystyti didelę politinę ir ideologinę kampaniją prieš socialistines pasaulio šalis, antitarybinę kampaniją, kam Kanados partija negalinti pritarti.

STUDENTAI GAUNA PASKOLAS NETEISETAM

TORONTO. — Dr. Richard Potars iškelia viršun, kad mažai studentų gauna paskolą iš vyriausybės neteisėtai.

Gavę paskolą studijavimui universitete, jie tuos pinigus sunaudoja pirkimui automobilių, kelionėms po užsienius ir tam panašiai.

Neminėjo pavardėmis, bet patiekė keletą pavyzdžių.

TORONTO. — Miesto parkų departamentas nutarė surinkti skulptoriaus A. Vaillancourto gelžgalius, išlietus dėl tariamos skulptūros "Je Me Souvien" ir suversti kur nors už tvoros, kadangi neturi lešų darbui užbaigti.

Miestui jau atsiėjo \$100.000. Sakoma, kad reiktų dar \$80.000.

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.

22 metų patyrimo muzikantai

Prieinama kaina

Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvų Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietiniai klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas

2610 Northwest 119th Street

Miami, Fla. 33167

Telefonas: 688-4161

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą

ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tiktai išpirkti JAV dolerių sertifikatą. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tiktai JAV dolerių sertifikatai įgalins jūsų gimines nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltorg.

Siųskit dabar. Tiktai per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23-rd Street

New York, N. Y., 10010, USA

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

P. Kisielienė, Montreal, prisiuntė naują prenumeratą, kelias atnaujintas, kurių tarpe dvi R. M. Karalevičių atnaujintos į Lietuvą.

S. Karvelis, Toronto, užrašė vieną naują prenumeratą į Lietuvą ir kitą atnaujino.

J. Urbanavičius, Montreal, prisiuntė užuojautų paskelbti.

J. Žukauskas, Toronto, atnauji tris prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$5.

M. Bielinis, Ottawa, Ont., atsinaujino sau prenumeratą, tris į Lietuvą ir paaukojo \$5.

J. Vilkėlienė, Laval-Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Farmerio \$5 aukų.

Vincas Klusas, Olha, Man., atsinaujindamas prenumeratą paaukojo \$5.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

LERWICK. — Britanijos pakrančių saugotojai buvo suėmę tarybinį trolerį ir apkaltinę, būk jis buvęs Britanijos vandenyse (arčiau negu 12 mylių nuo kranto).

Škotijos teismas surado, kad troleris sienos nepažeidė ir kapitona išteisino.

BRADFORD, Pa. — Vagys pavogė iš T. E. Hanley, meno kūrinių rinkėjo, 16 piešinių, kurie verti \$1,394,000.

Jų tarpe buvo 1901 Pikaso piešinys Moulin Rouge, vertas dabar \$500,000.

Zavinguose Žaliuosiuose ežeruose visada pilna iškylautojų.
(M. Baranausko nuotr.)

Tarprespublikinė Studentų Dainų Šventė Vilniuje

Tris dienas Vilniuje skambėjo studentiška daina, lietuvių, rusų, latvių, estų, baltarusių, moldavų liaudies šokių melodijos. Žiloje Lietuvos sostinėje vyko IV tarprespublikinė akademinio jaunimo dainų šventė.

Šešių tūkstančių studentų šventinė kolona atėjo prie Vingio parko estrados. Skardūs trimitai paskelbė iškilnių pradžia. Šventės dalyvius pasveikino šios šventės organizacinio komiteto pirmininkas, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirminko pavaduotoja L. Diržinskaitė.

Į dirigento pulką pakyla Lietuvos TSR liaudies artistas profesorius K. Kaveckas. Iš jaunų

krūtinų plačiai skamba S. Tulikovo daina "Leninas visad su mumis".

Šiltai sutiko šventės dalyviai turiningą Estijos, Latvijos, Baltarusijos, Lietuvos aukštųjų mokyklų chorų ir orkestrų programą. O po jos prieš tribuną išsirikiavo studentai su bengalinėmis ugnimis, dainų šventės dirigentai. Galingai nuskaudė senasis studentų himnas "Gaudeamus igitur".

Sekmadienį virš Vingio parko estrados vėl plėvėsavo balta šios špuodingos šventės vėliava. Žaliają veją užėmė šokėjai. Pasigerėti šešių respublikų akademinio jaunimo šokio menu sugūžėjo tūkstančiai vilniečių ir svečių.

Beveik 500 jaunuolių porų pradėjo šokių šventę lietuvių "Iškilminguoju trejiniu". Po to aikštėje savo meną demonstravo atskirų respublikų studentai. Baltarusiai pakiliai atliko spalvingą liaudies šokių suita. Šiltai sutikti žiūrovų, latvių studentai pašoko darbininkų, valstiečių ir žvejų krašto šokius. Plojimų banga nuvilnijo senų pušų viršūnėmis, kai viesulu įskriejo į veją moldavai, atlikdami temperamentingus šokius, atvežtus nuo Dniestro krantų. Vieną iš didžiausių šokių kolektyvą turėjo estai. Apie 300 jų šokėjų pademonstravo aukštą meistriškumą.

Broliškiųjų respublikų kolektyvų pasirodymą užbaigė šeiminkai — Tarybų Lietuvos studentai. Mirguliavo poros "Varkijiečio" audinyje trankiai skambėjo vyriškojo "Džigūno" melodija, plauktė plauktė merginos lyriškoje "Blezdingėlėje".

Visų šešių respublikų merginų ir vaikinių kartu sušoko lietuvių liaudies žaidimą "Jurgeli, meistreliai", "Suktinį" Ažuolų vainikais padabinti balietmeisteriai "pakilo" į orą. O pasigirdus įvairių Tarybų Sąjungos tautų populiarioms dainoms, jų ritmus pagavo šokėjai "viršplaniniam šokiui".

Linksmą eisena patraukė iš parko į Gedimino aikštę. Vaikinių ir merginų rankose liepsnojo fakelai. Sutartinai vėl suskambėjo studentiškas "Gaudeamus igitur".

Cia, aikštėje, įvyko akademinio jaunimo mitingas, skirtas komjaunimo 50-mečiui. Kalbą pasakė Lietuvos LKJS CK sekretorius R. Judeika. Šventės dalyviai priėmė kreipimąsi į Devintojo Sofijoje įvyksiančio pasaulinio jaunimo ir studentų festivalio dalyvius, sveikinimo laišką TSKP Centro Komitetui.

Paskutinė šventės diena buvo paskelbta studentų draugystės diena. Geriausi Lietuvos aukštųjų mokyklų saviveikliniai kolektyvai suruošė savo svečiams didelį koncertą. Jie

kiekvienos respublikos delegacijai padovanojo po liaudies dainą ir šokį.

Išspūdingoji šventė pasibaigė Vingio parke prie draugystės lauzų. Iki pusnakties dangus svitėjo šventiniu fejerverku.

KONSERVATAI MINES 25 METŲ VALDYMĄ

TORONTO. — Ontarijos konservatai ruošiasi minėti 25 metų sukaktį, kaip jie be pertraukos valdo Ontarijos provinciją.

Paminėjime bus pagerbti visi trys premjerai, John Roberts, dabartinis, ir George Drew, Leslie Frost.

Minėjimas įvyks lapkričio 4, Royal York viešbuty.

GERA PROGA ĮSIGYTI

Anglų - Lietuvių ir Lietuvių - Anglų Kalbų

ŽODYNĄ

Sudarytas

V. Baravyko ir B. Piesarsko

Žodynas apima apie 20,000 žodžių. Knyga 332 puslapių, kietais audeklo apdarais. Naudinga pradiniam ir tolimesniajam pasimokimui anglų ar lietuvių kalbos.

Žodynas išleistas 1966 metais Lietuvoje. Mes jo turime nedidelį skaičių, tad prašome paskubėti su užsakymais. Pirmieji užsakymai bus išpildyti tuojau, vėliau gauti gali trukti kelis mėnesius pakol bus išpildyti.

Žodyno kaina \$2.50

Su užsakymu prisiuntusiems ir mokestį bus apmokėtas persiuntimas.

Užsakymus prašome siųsti adresu:

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

LIDŪNAS PRISIMINIMAS

Jurgio Račio
Mirusio rugpjūčio 28 d., 1965 m.

Jau praėjo trys ilgi ir nuobodūs metai, kaip netekom mylimo vyro ir tėvo. Išsikis mūsų mielas ramybės. Mes tavo ir tavo gerus darbus mūsų gyvenime ir dėl visuomenės niekuomet neužmiršime.

Staigi mirtis pagrobė tave iš mūsų tarpo, bet tu likai mūsų akyse ir mintyse niekad neužmirštamas.

Žmona — Emilija Račienė
Dukra — Helen Thomson
Zentas — Lynn Thomson

Toronto.

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

Dvisavaitinis žurnalas "ŠVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris", "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokestį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Švyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valstiečių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

AR BUS KADA TAM GALAS

Ivykiai Kinijoje, o dabar ir Čekoslovakijoje, daugeliui sudaro slėgiantį įspūdį. O jei atsiminsime Vengriją, Indoneziją, tai ūpas visai nupuls. Ir tai dar ne viskas. Buvo perversmų Ganoje, Alžyrijoje ir kitose šalyse, kur, atrodo, liaudies jėgos turėjo viršų ir tereikėjo eiti pirmyn. Pasirodo, kad ne taip lengva suderinti žmones, pajungti gyvenimo gerinimui. Atsiranda tokių, kurie dirba, knisa, griaua, kelia betvarkę.

Be abejonės, tai pasėka šaltojo karo, dviejų ideologijų kovos. Kol šios dvi ideologijos, vyraujančios vienoj pasaulio dalyje, o kita — kitoj, tęs kovą nebus galima apsieiti be kivirčių, nesutikimų ir susikirtimų. Ims daug laiko, kol tas išnyks. O tai reiškia, kad tas atsitiks tik tada, kai naujos idėjos, naujas pasaulis visiškai laimės.

Kai kas bando daug kaltės primesti komunistams, kairiesiems. Jų manymu, jei jų nebūtų, viskas gerai klotųsi. Tai, žinoma, nesąmonė. Juk laikai buvo, kai komunistų nebuvo, bet nesutikimų buvo. Krikščionys, kurie skelbia "artimo meilę", taip pat yra atlikę baisių dalykų. Iš romano "Montesumos dukterė", kurs tilpo Liaudies Balse, matėte gana aiškiai, kaip Ispanijos krikščionys elgėsi Meksikoje. Dabar pradėjome tapinti romaną, kurs taipgi yra istorinis, nušviečias, kas dėjosi kai popiežiai turėjo didelę galią. Matysite, kad ir tuomet nebuvo sugyvenimo.

Ivykiai Čekoslovakijoje, matyt, kryo prie to, kad tenai būtų atsiradusi tokia anarchija, kokia buvo kilusi Vengrijoje. Valdžia buvo prarandanti autoritetą, nebepajėgė suvaldyti savo priešų. Įsikūšimas kaimyninių šalių užkirs kelią bereikalingam kraujo praliejimui. O kas svarbiausia, stabilizacija užtikrins ramybę, pašalins pavojaus, kuris galėtų išsivystyti kilus Čekoslovakijoje vidujinėms kovoms. Taikos išsaugojimas yra svarbiau, negu atidarymas durų taip vadinamiems liberalams į spaudą ir radiją, kad galėtų šmeižti ir niekinti kaimynus ir šalies vadovus. Jų "kritika", kaip jau matėm, nebuvo taikoma tam, kad pašalintų negerumus, bet kad sukursius nesantaiką.

KRITIKUOJA SAVO "VIESPACIUS"

Religijos, ypač krikščioniškos, turi išauginusios daug tituluotų dvasininkų. Jie ne tik labai karališkai gyvena, bet ir labai tituluoti: popiežius, kardinolai, vyskupa, arkivyskupa ir t.t. Jie yra kaip kokie dievaičiai. Jie iki šių laikų buvo neliečiamos asmenybės. Bet atėjo gadynė, kad ir jų titulai pradeda daug kam nepatikti.

Londone, anglikonų vyskupų susirinkime, atsirado tokių, kurie pareikalavo, kad visi tituluoti "dievaičiai" nulyptų nuo savo sočių. Vieni siūlė, kad "mano viešpatie" būtų pašalinti. Kiti siūlo, kad vyskupa ir kiti dvasiškiečiai "nužengtų iš dangaus" ir įsilietų į mases parapijonų. Gyvenimas prabangoje, aukštai sėdint ir žiūrint į savo "brolius Kristuje" kaip į paprastus avelas, pradeda kenkti pačiai bažnyčiai, atstumia daugelį tikinčiųjų. Vienas vyskupas savanoriškai siūlė du procentu savo pajamų pašalpai.

Bažnyčių galvos ne tik labai prabangiai gyvena, valdo didelius turtus, bet ir dideles privilegijas turi. Bažnyčios nemoka taksų. Kunigų balsas, ypač aukštesnių, visur turi didelį svorį. Imkime patį popiežių. Jis vienas davė įsakymą šimtams milijonų nesiliauti daugintis. Girdi, nenaudokite jokių gimdymo kontrolės priemonių, nežiūrint to, kad šalyje žmonės nebesutelpa. Dauginkitės ir verkite. Jie savo palociose to nejančia.

Bet vyskupa savo konferencijoje pasiūlymą nors dalį savo turto skirti alkaniesiems atmetė. Tiesa, tas klausimas busias ir vėl pakeltas, bet galime būti tikri, kad jie niekad nesutiks išsižadėti prabangaus gyvenimo. Tik tie biedniokai kunigai, kurie kartais net į fabrikuos eina dirbti, kelia jems neramumą. Tai maištininkai. Ir vis daugiau tokių atsiranda.

SAIGON. — Militarinis Pjė-
tų Vietnamo režimas užvedė
bylą prieš buvusį prezidentinį
kandidatą Truong Dinh Dzu.

Jam gresia mirties bausmė
už "šalies išdavystę", mat jis
kandidatavo į prezidentus su
taikos obalsiu.

"Cousin Bill" Bassey, kurį gerai pažįstate iš televizijos. Jo programa matoma šeštadieniais.

Pasidairius po Pasaulį

Senatorius Edward Kenedy, Jono ir Roberto Kenedžių, asasinų aukų brolių, pareiškė, kad jis negali laikytis gerų žmonių patarimo pasitraukti iš veikimo. Jo prieteliai mano, kad asasinai gali ir jį nužudyti.

Aną dieną jis tvirtai pasisakė už tai, kad JAV nustotų bombarduoti Šiaurinį Vietnamą. Jo manymu, karas Vietname yra šios kartos tragedija.

Jis mano, kad būtų geriausia, jeigu JAV ir kiti ištrauktų savo jėgas iš Vietnamo, įskaitant ir šiauriečius, tai būtų galima lengviau išspręsti Vietnamo klausimą.

Edvardas siūlo JAV vyriausybei keturių punktų programą:

1. Besąlyginiai sulaukyti bombardavimą Šiaurės Vietnamo.

2. Tada tartis su Hanojum dėl ištraukimo abiejų jėgų, neišskiriant nei JAV sąjungininkų.

3. Ištraukus militarines jėgas, visais būdais padėti Vietnamui atsistatyti politiniai, ekonominiai ir teišiškiečiai.

4. Pademonstruoti Hanojui ir Saigonui savo intencijų nuėirdumą dar šiais metais sumažinant savo militarines jėgas Vietname.

—o—
Varšuvos pakto jėgų įvedimas į Čekoslovakiją davė progą Vakarų politikieriams pasiūkaloti prieš Tarybų Sąjungą.

Kaip atrodo, tai dėl to veikiausiai reiktų kaltinti Lenkiją, kuri daugiausia bauginosi įvykiais Čekoslovakijoje. Lenkiją sekė Rytų Vokietija.

Dabar sunku daug ką pasa-

kyti apie tai, ar buvo gerai pasielgti įvedant Varšuvos pakto jėgas į Čekoslovakiją, ar ne. Tas tik vėliau paaiškės. Kas daro išvadas dabar, tas tik viena turi galvoje — patarkuoti Tarybų Sąjungą.

Jeigu Čekoslovakijoje augo kontrevoliucijos pavojus, tai buvo gerai pasielgtas. Kontrevoliucija būtų padarius labai daug žalos ir pačiai Čekoslovakijai. Būtų įvykusios baisios skerdynės. Tai žinome iš kitų šalių patyrimo.

Čekoslovakija buvo socialistinių šalių šeimoje, bet tenai buvo daug atkaklių socializmo priešų, kurie laukė progos.

—o—
Įdomiausia ryšium su Čekoslovakijos įvykiais yra JAV prezidento užsiūpolimas ant Tarybų Sąjungos ir jos sąjungininkų. Kam ne kam, bet jam visai netinka apie tai kalbėti.

Kas gali suskaičiuoti šalis, į kurias JAV kariuomenė buvo pasiūsta, kai jose buvo pavojus patekti valdžiai į amerikiečiams nepalankias rankas? Ir tai nebuvo ant JAV rubežiaus.

Amerikiečiai galvas guldo ir išleidžia milijonus dolerių Vietnamo, kad tenai valdžia neperieitų į komunistų rankas.

Prezidentas Johnsonas tikrai turi geras akis, dūmų nebijančias.

—o—
Viena JAV firma, Lear Siegler Inc., kurios centras randasi Oklahoma mieste, buvo atidarius rekutavimo ofisą King Edward viešbutyje, Toronte. Ji rekrutuoja technikus dėl amerikiečių Vietnamo.

Pradėjus pikietams rodytis prie viešbučio, viešbučio vedė-

Ar Kada Nors Bus Pasaulyje Bendra Kalba?

J. Šimonis

Kaip "dievo bausmė"

Biblijoje pasakojama legenda, kaip dievas nubaudęs žmones už Babelio bokšto statybą kalbų sumaišymu, padaręs taip, kad jie negalėtų vienas kito suprasti.

Vadinasi, jau Biblijos autoriai svajojo apie tą metą, kada žmonija turės bendrą kalbą ir visos tautos galės viena kitą suprasti. Tik, kaip ir dažnai įvairiose legendose, jų kūrėjai tą svajotą idealą išreikškė nebūsiant ateiityje, o kaip turėtą praeityje ir prarastą.

Neseniai Maskvoje pasirodžiusi Ermaro Svadosto knyga vėl iš naujo iškelia bendros kalbos klausimą. Tame "Nauka" leidyklos leidinyje nagrinėjami pagrindiniai universalinės kalbos sukūrimo klausimai.

Skeptikai netiki

Skeptikai visą laiką netikėjo ir netiki, kad galima sukurti universalinę kalbą, kuri taptų bendra kalba žmonijai. Jie išjuokia Esperanto kalbos eksperimentavimą kaip nevykusį ir tvirtina, kad bendra kalba gali tapti tik kuri nors gyva nacionalinė kalba.

Tačiau visos nacionalinės kalbos vystėsi ilgus amžius, ir jos yra primityvios ir komplikotos, pilnos visokiausių išimčių, kurios apsunkina ju mokymasi ir naudojimąsi jomis. Kalbininkai mokslininkai jau ne kartą buvo iškėlę klausimą, kad universalinė kalba privartų turėti mokslinį pagrindą, būti aiški, paprasta, lengva, racionali, logiška, filosofinė, turtinga, maloni ausiai, lanksti ir patogi toliau tobulinti. Ji turėtų suimti visus geriausius elementus iš visų nacionalinių kalbų. Ir ją turėtų kurti institutas, kurį sudarytų geriausi įvairių kalbų mokslininkai.

Kol kas tik svajonė

Mes, žinoma, galime tik svajoti apie tą laiką, kada sakysim, Jungtinių Tautų rekomendavimu tokia kalba bus įtraukiama įvairiose šalyse į mokyklų programą. Į ją išverčiami (Nukeita ant 8 pusl.)

jai buvo įsakę išsikraustyti tiems rekrutuotojams, bet atrodo, kad jie vėl susikraustys.

Taigi, amerikiečiai ne tik ginklus Kanadoje perka, bet ir žmones dėl karo Vietnamo.

—o—
NATO taryba, susirinkus apsvarstyti įvykiais Čekoslovakijoje, tai yra, įvedimą Varšuvos pakto kariuomenės, padarė išvadą, kad tai vidujinis to pakto šalių reikalas.

Kitai sakant, nei vienai NATO valstybei nesudaro jokio pavojaus.

Past

Kapitalistinės šeivos dabar tu kę". Ir ko jie Tarybų Sąjungai rinko ryšium koslovakijoje.

Idomu pasteltys rašeivos vijo, kai Izrael Egiptą ir kitas

Jie, kaip ir V tai, užtarinėję būk Izraelis pulti, kad savo rinus.

Kad socialist je reiškiasi did tai jau aišku

Knija išėjo šalių šeimos ir Tarybų Sąjunt Kiek laiko pradėjo "šlub

Na, o Ček cekas taip spaudą, radije virto Tarybų lizardais.

Kokia situ joje iš tikrųj bar pasakyt

Reikia tik mai Maskvoj mus ir sugru sritį.

Socialistini mai silpnina same pasauly

Dešinieji tuomi, kursti karinio front

Siuos žodž goje prasided venciya. Kad

ja, kad jos kandidatus į ceprezidentus stabaus. Bet.

5,640 vals 000 federalių licininkų ir sumobilizuot goti.

Prisibijom

Niekad is nebuvo taip šiuo tarpu.

Vieni pala Humphrey, Carthy ir M

ri nominuoti nedį.

Atrodo, k gana triukš

Įdomiausi mažiausiai kios kada t

Taip vad mento" jė daryti visk

ju žmonės i Opozicija gu ji laimėt būklas".

Pastabos

Kapitalistinės spaudos rašėvos dabar turi tikrą "pikniką". Ir ko jie neprirašė prieš Tarybų Sąjungą ir jos sąjungininkų ryšium su įvykiu Čekoslovakijoje.

Idomu pastebėti, kad tie patys rašėvos visai kitaip kalbėjo, kai Izraelio jėgos puolė Egiptą ir kitas arabiškas šalis.

Jie, kaip ir Vakarų diplomatai, užtarinėjo Izraelį, šaukė, būk Izraelis buvo priverstas pulti, kad savo saugumą užtikrintus.

Kad socialistinių šalių šeimoje reiškiasi didelis nesutikimas, tai jau aišku visems.

Knija išėjo iš socialistinių šalių šeimos ir virto didžiausiu Tarybų Sąjungos šmeižiku.

Kiek laiko atgal Rumunija pradėjo "šlubuoti".

Na, o Čekoslovakijoje, Dubčekas taip "suliberalizavo" spaudą, radiją ir televiziją, kad virto Tarybų Sąjungos priešų hzdaiz.

Kokia situacija Čekoslovakijoje iš tikrųjų buvo, sunku dabar pasakyti.

Reikia tikėtis, kad pasitarimai Maskvoje išspręs nesutikimus ir sugrąžins ramybę į tą sritį.

Socialistinių šalių nesutikimai silpnina taikos frontą visame pasaulyje.

Drėsinieji Pasinaudo da m tuomi, kursto nesutikimą antikinio fronto jėgų tarpe.

Siuos žodžius rašant, Chicagoje prasideda demokratų konvencija. Kad vyksta konvencija, kad jos tikslas nominuoti kandidatus į prezidentus ir viceprezidentus, tai nieko nuostabaus. Bet...

5,640 valstijos trūperių, 6,000 federalių, 12,000 miesto policininkų ir 2,000 FBI agentų sumobilizuota konvencijai saugoti.

Prisibijoma demonstracijų.

Niekad istorijoje demokratai nebuvo taip susiskaldę, kaip šiuo tarpu.

Vieni palaiko viceprezidentą Humphrey, kiti senatorius McCarthy ir McGovern. Treči nori nominuoti senatorių T. Kennedį.

Atrodo, kad konvencija bus gana triukšminga.

Idomusia tas, kad ji bus mažiausiai demokratiška, kokios kada buvo.

Taip vadinamo "Establishmento" jėgos pasirėngusios daryti viską, kad jų politika, jų žmonės praeitų.

Opozicijai maži šansai. Jeigu ji laimėtų, būtų "tikrai stabūklas".

J. Y.

Prieš 35 metus, liepos 17 dieną, hitlerinės Vokietijos teritorijoje, Soldino miške, dėl iki šiol tiksliai nežinomų priežasčių žuvo narsūs padangių arai Steponas Darius ir Stasys Girėnas. Žuvo atlikę nuostabų žygdarbį — primityvia "Lituanika" įveikę klastigąsias Atlanto platybes. Žuvo netoli pa-

siligtos Lietuvos žemės, kurią jie siekė išgarsinti savo žygdarbiu. Mūsų krašte tebesklinda legendos, aidai liaudies dainos apie bebaimius sakalus. Jų vardai ir šiandien uždega jaunimo širdis žygdarbiams, turintiems Tėvynę.

Ką Kiti Rašo

Komedijantų sapaliojimai

Aną dieną mūsų New Yorke įvyko dar vienas komedijantų iš "Pavergtųjų Europos tautų" susirinkimas aptarimui Baltijos valstybių likimo. Jame buvę prišnekėta labai "gražių" dalykų. Tarp jų buvęs ir komunizmo likimas apspręstas. Visi dalyviai priėję vienos labai didelės ir neapsakomai džiugios išvados, kad "tai, ką iš tikrųjų dabar matome, yra totalinės komunistinės santvarkos sutrikimas, tai santvarkai pamatus sukūrusios ideologijos puvimas. Tai dingimas tikėjimo, jog toji ideologija buvusi ateities banga. Dingimas tikėjimo, kurio dėka komunistai pajėgė pasiekti savo ligšiolinius laimėjimus".

Ir štai tame buvusios sudėtos visos latvių, estų ir lietuvių pabėgėlių "veiksnių" ir "vaduotojų" viltys, kad šitas "komunizmo rūdimas" pasieksias ir Baltijos kraštus, viena kurių yra mūsų gražioji Lietuva. Ir tada busias galas visai tarybinei santvarkai.

Šių komedijantų iš "Pavergtųjų Europos tautų" tarpe randame ir mūsų poną Sidzikauską. Ir jis, aišku, po minėta išvada pasirašė.

Bet ar šitie galvotojai pagalvojo, kad jie čia nieko naujo nesurado ir neiškepė? Daug, daug už juos gudresni buržuaziniai reakcininkai šitokiomis viltimis save raminą nuo pat 1917 metų didžiosios socialistinės spalio revoliucijos. Pav. mūsų Amerikoje lietuviškojo menševizmo pranašas nebūtų turėjęs nė tikslo gyventi, jeigu kas nors iš jo būtų tuoj po spalio revoliucijos tą viltį atėmęs.

Sidzikauskas ir kiti komedijantai nepagalvojo nei apie savo samprotavimo logiką. Kaip

gali žmonės nebetekti arba nebepasitikėti ta ideologija, kurios dėka jie pasiekė tokius milžiniškus laimėjimus? Ideologija eina velniop tik tada, kada ji žmonėms neša tik nelaimės.

— Laisvė

Didėja jėgos prieš Humphrey

Teksas valstijos žymus demokratas senatorius Ralph Yarborough išstojo už sen. McCarthy ir pasmerkė tos valstijos demokratų, o tuo sykiu ir prezidento Johnsono, politiką.

Nors Teksas delegatai pažadėti gub. J. B. Connally, o jis remia p. Humphrey, tikimasi, daugelis jų balsuos už Humphrey.

Prieš Humphrey buriasi ir daugiau jėgų.

Įtakingas S. Dakota sen. B. McGovern rėmęs sen. R. Kennedį, mobilizuoja Kenedžio palaikytojus prieš Humphrey. Pats McGovern kandidatuos konvencijoje pirmam balsavime, bet jis yra ir sen. McCarthy šalininkas. Jo paties kandidatūra gal reikalinga tik sulaukymui tos valstijos delegatų nuo balsavimo už Humphrey.

Buriasi respublikonų ir nepriklausomų komitetai už sen. McCarthy. Niksono ir Agnew nominavimas respublikonų kandidatais pagerino McCarthy poziciją.

— Vilnis

Veiksnių "aritmetika"

"Naujienos" džiūgauja, kad respublikonų partijos platformoje esą įdėti "keli sakiniai apie komunizmo pavertus tautas".

Anądien tuos "sakinčius" šioje skiltyje pacitavau abiem kalbom — lietuviškai ir angliškai.

15,000 žodžių platformoje mūsų "veiksniai" patiešyti lygiai septyniolikos žodžių sakinieliu! Ir tai labai dviprasmišku!

Tose pat "Naujienose" didžiuojamasi, kad respublikonų partijos platformos komisijoje prisistatė Eugene Bartkus, Pijus Grigaitis ir smetoninės tautininkų sąjungos atstovas V. Abraitis.

Eugene Bartkus komisijai prisistatė pirmininku (ar "prezidentu") Amerikos Lietuvių Tarybos, "kuri atstovauja virš milijono lietuvių Amerikoje".

Nejaugi p. Bartkus pas respublikonus ieško "durnesnių už save"?

Kad jie kur surūgtų su tokia "aritmetika"! Jie atstovauja "virš milijono lietuvių"!

— O —

Veiksniams džiaugsmo nėra

Lietuvos žemės ūkio ministras pareiškė: "Dabar, galima sakyti, mes jau nebeturime ekonomiškų silpnų ūkių".

Tai pacitavęs, "Vienubės" Girkakalis rašo: "Gi dar prieš kelerius metus ekonomiškai neišsiverčiančių ūkių buvo kiekviename rajone. Reiškia, Lietuvoje kažkas smarkiai pasikeitė, kažkas padirbėjo. Ar komunistai mums išėiviųje patinka ar ne — kitas dalykas, bet Lietuvoje ekonominė būklė nuolat gerėja. Lietuvos gyvenimo gerėjimu džiaugiuos ir tuo būdu išreiškiu savo meilę tėvynei".

Gerai, kad Girkakalis pripažino tą faktą, kad Lietuvos gyvenimas smarkiai gerėja. Bet dar daugelis veiksnių, visokių "vaduotojų" su tuo visai nesiskaito. Jie ir dabar tebeplepa, kad "Lietuva skursta".

Žinoma, jie tokias nesąmones kalba todėl, kad jie tikrai norėtų matyti Lietuvą skurdę. Tuomet dar smarkiau galėtų šaukti apie socializmo bankrotą.

— J. Gasiūnas

TRUMPAI

Lenkiškos Mašinos

Kontraktą žemės ūkio mašinoms parduoti Lietuvai susivienijime "Lietuvos žemės ūkio technika" pasirašė Lenkijos užsienio prekybos įmonės "Motorimport" generalinis direktorius K. Svitala. Pagal šią sutartį Lenkijos Liaudies Respublika Lietuvai tiekis daug bulvių kasimo mašinų, siloso kombainų, mineralinių trąšų barstytojų, įrengimų garažams ir atsarginių dalių žemės ūkio mašinoms.

— O —

Žvejų šventė Klaipėdoje

Tris dienas Klaipėdoje plėvėsavo vėliavos, skelbdamos tradicinę Žvejo dienos šventę.

Jūrų prekybos uosto kultūros namuose įvyko iškilmingas vakaras, skirtas Žvejo dienai.

Sekmadienį iš pat ryto minios klaipėdiečių skubėjo prie

ŠYPSENOS

Vaiko psichologija?

Motina atvedė vaiką pas psichiatrą, kadangi vaikas visai atsisakė valgyti.

"Gerai, sūnau", pradėjo gydytojas. "Ko tu norėtum valgyti?"

"Sliekų", atsakė vaikas.

Psichiatras įsakė slaugei atnešti sliekų.

"Aš noriu, kad jie būtų kepti", užsispyrė vaikas.

Slaugė iškepė ir atnešė keptus.

"Aš noriu tikrai vieno", tęsė vaikas kapriza.

Slaugė paliko ant lėkštės tik tai vieną.

"Štai tau tik vienas", prabilo gydytojas. "Valgyk".

"Aš valgysiu tik tuomet, kai jūs suvalgysite vieną jo galą".

Gydytojas šiaip taip prisiverstė ir suvalgė vieną galą. Vaikas paleido gerkle.

"Kas yra?" klausia gydytojas.

"Jūs suvalgėte mano pusę".

Per brangu

"Kaip jaučiatės dabar?" klausia gydytojas senuko.

"Aš jau 75 metų".

"Atrodo, kad jūs mažai begirdite. Jūs turite susilaikyti nuo rūkymo, gėrimo, moterų".

"O, visa tai tik tam, kad kiek geriau girdėčiau?"

Kursių marių, stebėjo žvejybos laivų parada.

Šventė baigėsi įspūdinga karnavaline eisena uostamiesčio gatvėmis ir fejerverku.

Kristijonas Donelaitis Gruzinių Kalba

Pasaulinę šlovę pelnę lietuvių nacionalinės literatūros pradininkui Kristijonui Donelaičiui poema "Metai". Ji neseniai išleista gruzinų kalba Tbilisio leidykloje. Ją išvertė žymūs gruzinų poetai.

Šios knygos pasirodymas — ryškus įvykis Gruzijos kultūriname gyvenime.

Kruopštus ir gilus Donelaičio kūrybos nagrinėjimas, didis poetinis meistriškumas padėjo vertėjams perteikti gruzinų skaitytojams didžiojo lietuvių dainiaus poemos turtingumą ir formos grožį.

Aukso, Sidabro ir Bronzos Medaliai

Šių metų Tarybų Sąjungos bokso čempiono vardą pussunkio svorio atletų tarpe iškovojo daugkartinis TSRS ir Europos čempionas vilnietis Danas Pozniakas. Jam, vienam techniškiausių boksininkų, antradienį buvo įteiktas čempiono aukso medalis. J. Čepuliui atiteko sidabro medalis, V. Binčeliui — bronzos medalis.

Montrealo žinios

Dar apie svečius
menininkus iš T. Lietuvos

Nors jau praėjo keli mėnesiai laiko, kai pas mus lankėsi brangūs svečiai menininkai iš T. Lietuvos (šių korespondencija suvėlavau dėl vykusio pašto tarnautojų streiko). Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Valtstvinės Filharmonijos kamerinis orkestras, Prano Tamošaičio vadovaujamas kamerinis liaudies instrumentų ansamblis, Vilniaus Operos ir teatro solistas Eduardas Kania-va ir eilė kitų svečių, bet jų šį viešnagė koncerto dalyviams iki šio laiko neišdilo iš širdies ir atminties. Jų aukštai išvystytas klasikinis ir liaudies menas, labai meistriškai atliktas. Žiūrovus žavėjo iki širdies gilumos. Nuo aplodismentų atrodė, kad salė subyrės. Daugeliui dalyvių, ilgų metų nublokštų nuo tėvynės, dainos ir muzika priminė jiems brangią gimtinę ir ištraukė ašaras iš akių.

Ne tik menininkų labai meistriskai atlikti koncerto kaval-kai, jų jaunatviškumas, gilus įsigilinimas į meną, bet ir tautiniai malonios tinkamai sudarytos spalvos rūbai labai patiko, nes neturi ryškių akį rėžiančių spalvų. Nemažai žmonių pamilo ir pačius menininkus už jų malonų draugiškumą ir nepaprastai didelį kuklumą. Labai džiugu, kad koncerte dalyvavo didelis skaičius naujųjų lietuvių, ypačiai jaunoji karta, kuri netik surado bendrą kalbą, bet dar ir pagloboj kaip brangius svečius.

Virš minėtos meno grupės, nors dar neturi ilgų metų pa-

tirtį, jau yra plačiai apkeltavusios ir už T. Lietuvos ribų ir aukštai įvertintos spaudoje.

Pereiti metai mums kanadiečiams, ypatingai montrealiečiams, buvo labai reikšmingi metai, nes netik kad turėjome labai daug progų pasigerėti aukštai iškilusiu šiuo dienu T. Lietuvos menu, bet taip pat susitikti su daugybe tautiečių iš gimtinės, pasidalinti įspūdiniais, praplėsti ir sustiprinti ryšius.

Ir šiais metais labai nežinojome, kai sužinojome, kad mus aplankys birželio mėn. T. Lietuvos menininkai ir kiti svečiai, tik labai apgailestaujame, kad jų viešnagė buvo apribota. Tikiu, kad šie menininkai ir svečiai nebuvo paskutiniai, kada nors sulauksime ir daugiau "švėnainių", kad ir mažesniais trupėmis. Toki susitikimai tik daugiau padeda vieni kitus pažinti, plėsti ir stiprinti ryšius išsivijoje gyvenančių dorų tautiečių ir gyvenančių tėvynėje.

Rašo įdomiomis temomis

Niekuomet nepraleidžiu ir su dideliu įdomumu perskaitau "Laisvėje" Irenos Vladimirovienės labai svarbiomis temomis vertimus, ištraukas, daugiausiai visuomeninio pobūdžio. Štai rugpjūčio 16 "L." telpa Irenos labai ilgas straipsnis temoje: "Amerikos žmonės, jų kai kurie papročiai ir piliulės". Kurie dar šio straipsnio neskaitėte, tai būtinai perskaitykite su dideliu atydumu. Dr. A. Petrikos straipsniai, ar tai jo paties sukurti, ar vertimai padaryti, visuomet yra taipgi

Vakarinėje respublikos dalyje netoli Skuodo stūkso didingas Apuolės piliakalnis, kurie daugiau kaip prieš tūkstantį metų yra buvęs svarbus mūsų senolių kultūros ir gynybinis centras. Piliakalnyje stovėjusi tvirtovė buvo daug kartų sugriauta, sudeginta ir vėl atstatyta. Archeologai nustatė, kad Apuolė turėjo būti gan didelis anų laikų miestas. Apuolės pilį yra valdę žemaičiai,

kuršiai ir net iš užjūrio atsikraustę švedai. Nemažai žemaičių kraujo prie Apuolės pralietą ir kovose su Livonijos ordinu. Tarybiniais metais Apuolės piliakalnis ir jį supanti teritorija saugomi valstybės.

Nuotraukoje: žalumynuose paskendęs stūkso Apuolės piliakalnis.
(B. Aleknavičiaus nuotr.)

labai vertingi. Liaudies Balse daugiausiai įvertinu redakcinius straipsnius ir sugabiai redakcijos parinktus tęsinius. Štai, kad ir tik užsibaigęs tęsinys "Montesomos Dukte", buvo labai patrauklus skaityti. Tik būtų gerai, kad tęsiniai nebūtų toki ilgi.

Žmogus ir jo pasaulis
Kad šiais metais Montrelyje vyksta paroda "Žmogus ir jo pasaulis", tai be abejoj visiem ta tiesa žinoma, tik gal yra abejingų žmonių, manančių, kad ji yra visai nepatraukli ir neverta pamatyti. Tai labai apsigaua. Tiesa, netekome didžiųjų atrakcijų, įvairiausių prašmatnumų, ypatingai visi labai pasigenda pačių įdomiausių paviljonų, tai Tarybų Sąjungos ir Čekoslovakijos, bet dar liko ir kuo pasigerėti ir kur gerai laiką parleisti. Kai kuriuose paviljonuose yra pakeitimų, naujų eksponatų, naujų pajairinimų, o jaunimo "pasaulis" — Le Ronde jaunimui (ir senimui yra ko pasižiūrėti) visuomet bus patrauklus. Būna ir paskaityti ir koncertų. Trečiadieniais daugiausiai vyksta simfoniniai koncertai, o savaitgaluose įvairios tautinės grupės duoda koncertus. Sunku viską išvardinti. Gi pats išvirsinis parodos vaizdas šiais metais patrauklesnis ir gražesnis už praėjusiųjų metų. Mat gėlės, medžiai gražiau sužaliavo, paviljonai naujais dažais atnaujinti duoda gerą vaizdą, o kadangi išais metais mažiau žmonių, tai tas viskas labiau išryškėja, matoma. Yra gražių vietų pasėdėti, gražių vaizdų pamatyti, vanduo sriuvena, laivai

plaukioja, muzika groja, oras geras. Jau vien išoriniu vaizdu gali pasigerėti. Liuoslaiki geriau praleidžiu parodoje, negu kad praleisčiau kaimė, nes čia yra kuo pasigrožėti, kai ką sužinoti.

P-rė K.
Montrealiečių Kronika

Ligoniai
B. Malinauskienė smarkiai susirgo ir turėjo sunkią operaciją Viktorijos ligininėje. F. Sakavičius buvo susirgęs ir išgulėjo Viktorijos ligininėje tris savaites. Dabar jau sveiksta.

M. Paragis, kuris jau geras laikas negaluoja, išbuvo savaitę laiko St. Marys ligininėje. Vis dar lanko gydytoją. Linkiu liginiams greitai pasveikti.

Aplankė "garnys"
Jeną ir Albiną (Fileriūtė) Zienkus aplankė "garnys" ir paliko gražią ir sveiką dukrelę. Tėveliai ir abiejų tėvukai labai patenkinti. Laimingai jai augti.

Montrealietės K. Keršienė ir V. Mikalauskiene gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad ten mirė jų brolis Mikalauskas. Mes reiškiam giliausią užuojautą velionies sesutėms K. Keršienei, V. Mikalauskienei, jų šeimoms, giminėms ir visiems artimiesiems.

E. O. Strelliai
B. Kvietinskas
A. Z. Juozaičiai
F. A. Šuplevičiai
J. E. Urbanavičiai
J. A. Lesevičiai
J. H. Petrauskai
A. M. Janušiai
Montreal, Que.

Svečiasios

N. Dudonis su žmona iš Filadelfijos svečiasios pas pusseseres N. Brakniene ir V. Zavišiene.

Taipgi J. Naruševičienė iš Hamiltono su drauge svečiasios pasi F. A. Šuplevičius ir aplankė savo senus draugus.

Lilytė Urbanavičiūtė lankėsi Europoje porą mėnesių. Labai patenkinta savo kelione, kurios metu aplankė eilę valstybių.

Janina Adomonienė lankėsi Lietuvoje, kur aplankė savo motiną ir giminės. Patenkinta kelione.

Nelaimės

Ed. Aleksandravičius su žmona važiuo iš Toronto į motinos laidotuves. Kelyje į Montrealą, susidūrus mašinoms, Edvardui sulaužė ranką.

Gili užuojauta dėl motinos mirties, taipgi linkiu greitai pasveikti.

Mirė

Liepos 31 d. mirė V. Kavalūnienė (Kryžanauskaitė), sulaukusi 76 metų amžiaus. Paliko nuliūdime dukra, anūka ir proanūka.

Artimiesiems gili užuojauta, c velionei lai būna lengva Kanados žemelė.

Klaidos Pataisymas

E. Monstavičienės ir šeimos (Montreal) padėkoje (sibrovė klaida. Kur buvo pasakyta "Ačiū jums, senieji darbo draugai Subačiai", turėjo vietoj Subačių būti sudburiečiai. Atsiprašome.

SAIGON. — Pietų Vietnamo militarinis teismas nuteisė studentų žurnalo redaktorių N. T. Con 5 metams sunkiųjų darbų kalėjimo už kvietimą siekti taikos, sudaryti koalicinę valdžią, kurion fejtų ir partizanai. Pats žurnalas uždarytas.

MILTON, Ont. — Audra su dideliu lietum sugriovė veik visas skautų palapines Kelso Conservation apylinkėj ir 2,600 skautų gerokai išmaudė.

Buvo suorganizuota automobilių kavalkada perkelti juos į didelę miestelio areną.

HILL TOP MOTEL
Route 17 West Vaudreuil, Que.
33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliai pajodinėjimai, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.
Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.
Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.
Savininkas A. NAGINÉ

WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.
20 metų patyrimas garantuoja darbą.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Tais laikais tinama tik jėg jis, būsimas buvo nekasdi jaunas, gražus, tingas, aistring tiriantis pralai nėse, tobulai nugalėti. Argi pakako tam, k vaičiu studenta kuriems gal laisvė, garantu teto autonomij tiktai įstatym versitetų stude darinėti tokias kias dėjosi Bo tai spieste spi tazarą, pripaži ką jo pranašu jus tapo dešim viso universit rių vadu. Tai jo "dvaras". ne" — taip ju lonijos gyvent Baltazaras lės nuotykiuo maus! Jaunas turtingas! M žėdavo aukš jaunuoliu, pr kaip šėtonas, žintu vadu. J iš matymo ir niai į žvilgi baltai, slapis ir atvirai. T amžiaus gerb mergaitės, ir ronos, ir mer rius metus, k kėsi teologij susipažino su turėjo ryšių riausių moter palaidų, kuk kilmingom da kėm, su merg šeimų ir su p tēm. Smulku tykių aprašy daug vietos, jog daugelis Baltazarą ne ir, jo atstumt jo draugais, arciau jo pat Tarp tų me ta Fiorovanti či, Džilda P mija Kavalk da Foliano. I — Rineris G teologas (suk apie kurį kal laukes Baltaz zos pakrašty kis iš Genujō kas, Ovanta Florencijos, das Viteleski mielai gyven mis savo va Tiktai vien dama Baltaz sas kitas, n su niekuo d

A. PARADISIS

Vertė J. Ragauskas

Baltazaras Kosa

(Taša)

Tais laikais, kada buvo vertinama tik jėga ir gudrumas, jis, būsimasis Jonas 23-tysis, buvo nekasdienis reiškinys: jaunas, gražus, apšukrus, protingas, aistringas, niekad nepatiriantis pralaimėjimo grumtynėse, tobulai įsisavinęs meną nugalėti. Argi šių savybių nepakako tam, kad jį laikytų dievaičiu studentai — jaunuoliai, kuriems galvas susukdavo laisvė, garantuojama universiteto autonomijos? Tais laikais tikrai įstatymo saugomi universitetų studentai galėdavo išdarinėti tokias beprotybes, kokios dėjosi Bolonijoje. Studentai spieste spietėsi aplink Baltazarą, pripažindami visapusišką jo pranašumą. Mūsų herojus tapo dešimties pasiučiausių viso universiteto triukšmadarių vadu. Tai buvo jo "štabas", jo "dvaras". "Velnių dešimtinė" — taip juos vadindavo Bolonijos gyventojai.

Baltazaras pirmavo ir meilės nuotykiuose. Ir kaip nepirmaus! Jaunas, lieknas, gražus, turtingas! Moterys neatsigrožėdavo aukštu tamsiavėdžiu jaunuoliu, pratingu ir gudriu kaip šėtonas, studentų pripažintu vadu. Jos visos pažino jį iš matymo ir smalsiai bei švelniai jį žvilgtelėdavo — vienos bailiai, slapčia, kitos — drąsiai ir atvirai. Tai buvo įvairaus amžiaus gėrbėjos — ir jaunos mergaitės, ir suaugusios matronos, ir mergytės. Per penkerius metus, kuriuos Kosa mokėsi teologijos fakultete, jis susipažino su daugeliu iš jų. Jis turėjo ryšių su daugybe įvairiausių moterų — padorų ir palaidų, kuklių ir gašlių, su kilmingom damom ir prasčiokėmis, su mergaitėmis iš turtingų šeimų ir su paprastom tarnaitėmis. Smulkus šių meilės santykių aprašymas užimtų per daug vietos. Užteks pasakyti, jog daugelis moterų mylėjo Baltazarą nepaprastai karštai ir jo atstumtos, susidėdavo su jo draugais, kad tik būtų kuo arčiau jo paties.

Tarp tų moterų buvo: Renata Fiorovanti, Bianka Dietajučė, Džilda Popoleski, Luandomija Kavalkampo, Konstanca da Foliano. Baltazaras bičiuliai — Rineris Gvindžis, studentas teologas (suktų akių jaunuolis apie kurį kalbėjome pradžioje, laukęs Baltazarą taverijoje Pizos pakraštyje), Džovanis Fieskis iš Genujos, studentas medicinas, Ovantas Umbaltinis iš Florencijos, teisininkas, Biorčas Viteleskis, irgi medicinas, — mielai gyvendavo su buvusiomis savo vadeivoms meiluzėmis.

Tikrai viena moteris, mylėdama Baltazarą labiau už visas kitas, nepuolė taip žemai, su niekuo daugiau nesudėdavo

ir, giliai paslėpusi savo jausmą, nekludė savo buvusiam meiluziui. Tai buvo Ima Daverona, turtinga ir graži dvidešimt vienerių metų mergina. Tikrai retkarčiais tarsi pašalinė stebėdavo jį Baltazarą, vidury nakties einantį į Bolonijos miesto varguomenės kvartalą, į pasimatymą su paprastą mergaitę Sandra Džuni. Bet šitaip elgėsi tik ji viena.

Visai kitokio būdo buvo kita Kosos meiluzė, Mona Oreta. Įžymaus turtuolio Ladarzo Benvenučio žmona. Kai Kosa ją pamatė, jina, degdama nepasotintos aistros (jų santykiai truko vos apie mėnesį laiko), nepripažino jokio nuolankumo nei kantrumo. Jos pavydas buvo toks baisus, kad ji net pakurstė savo vyrą nužudyti jos buvusį meiluzį.

— Ladarai, — kreipėsi ji kartą į Benvenutį, — noriu tau pasakyti, kad vienas studentas buvo pristojęs prie manęs ir siuntinėjo man meilės laiškelius per kažkokias senutes. Nenorėdama tavęs pykinti, aš tau jų nerodydavau. Bet, matyt, netekęs vilties mane pavilioti, jis šiandien įžeidė mane gatvėje. Jis plūdo mane šlykščiausiai žodžiais! Tiesa, arti nieko nebuvo, ir niekas to negirdėjo. Bet jo laiškus tebeturiu. Štai jie. — Ir ji ėmė verkti. — Ak, kokią jis man užtraukė gėdą!

Tą dieną juodu iš tikrųjų buvo matęsi. Mona Oreta maldavo Baltazarą vėl ateiti pas ją, bet šis jai patarė jį užmiršti.

Lazaras Benvenutis tą pačią naktį susitiko su vienu iš žudikų profesionalų, turėjusių Bolonijoje (kaip ir kituose miestuose) savo "korporaciją", ir susitarė su juo.

O sekančią naktį, kai Baltazaras vienas ėjo į kvartalą, kur gyveno Sandra, žudikas, patykojęs už kampo, smogė jam stiletu į ranką. Laimė, žaizda buvo nedidelė. . .

Baltazaras baisiai perpyko, kad jam nepavyko sučiupti žudiko, kurs nudūmė kaip kiškis, nepalikdamas jokio pėdsako.

"Kas jam už tai užmokėjo?" — klausinėjo save Kosa.

Jisai suprato, kad tai padarė kurios nors jo paskutiniųjų meiluzių giminaitis: sūnus ar brolis, vyras ar tėvas, — bet kas būtent ir kurios meiluzės? Jis pagalvojo apie Moną Oretą. Bet tai buvo tik spėjiojimas.

Bičiuliai, ypač "velnių dešimtinė", pasisiūlė vakarais jį lydėti, tačiau Baltazaras juokdamasis atsisakė:

— Jeigu kas nors iš jūsų eis kartu su manimi, jis neišdrįs prisitarti. O aš noriu sučiupti žudiką.

Kitą naktį, tikriau pasakius, ankstyvą rytą, būsimasis po-

piežius, susisupęs apsiaustu, grįžo iš Sandros Džuni. Ir vėl kažkas jam smogė stiletu, šį kartą į kairę ranką, kurią jis buvo pakėles apsigynimui, kai išgirdo užpakaly žingsnius.

Iš žaizdos ėmė srūti kraujas. Baltazaras žaibo greitumu puolė paskui žudiką, kaip mat jį pasivijo, bet šis iš baimės jau buvo numetęs stiletą. Viena ranka apkabinęs žmogų, Baltazaras kita sugniaužė jam gerklę.

— Kas tave pasiuntė? — prašvokštė jis. — Sakyk — arba pasmaugsiu!

Klaikus Kosos žingsnis ir ryžtingumas, o veikiausiai jo rankų jėga, aiškiai bylojanti, kad grasinimas nėra tuščias, privertė galvažudį prakalbėti.

— Jos vardo aš nežinau, — užkimusiu iš baimės balsu pasakė jis, — bet galiu parodyti namus. . .

Kosa, tvirtai laikydamas žudiką, ėjo su juo link švento Dominiko bažnyčios (šis ispanų šventasis mirė čionai, Bolonijoje, beveik prieš penkiasdešimt metų, bet jo vardo bažnyčia buvo tik neseniai pastatyta). Kiek į rytus nuo bažnyčios žmogus sustojo. Kosa išrykšpato, kas siuntė žudiką. Jis davė žmogui kelis klausimus ir, įsitikinęs, kad jo spėjimas teisingas, dėjo keliu jam į pasturgalį, o pats plačia gatve, kur dabar yra Santa Lučijos bažnyčia, patraukė į Benvenučio rūmus. Nelyginant laukinis katinas, užsibrabzdino Kosa ant aukštos tvoros, peršoko ją ir jam vienam žinomais užkaboriais nubėgo į tą vietą, iš kur anksčiau kasnakt lipidavo pas Moną Oretą. Akimirka — ir jis jau viršuje.

— Mona Oreta! — garsiai šūktelėjo Kosa, žadindamas moterį. — Parodyk, kur guli tavo laimingasis vyras.

Naktinės lempelės šviesoje mūsų herojus pastebėjo Benvenutį, gulintį šalia savo "įsitikimos" žmonos.

— Aha! — ištare, prisitartinęs prie lovos. — Štai ir tu, mielas žudikų globėju. . . Mano šmėkla atėjo tau padėkoti. . .

Ir, nekreipdamas dėmesio į Monos Oretos klyksmą, jis suvarė stiletą Benvenučiu į gerklę. Paskui apglėbė moterį, visą virpančią iš siaubo, užlaužė jai už nugaros rankas, tvirtai sugniaužė jas kaire ranka, o dešine nuogai ją išrengė. Už durų pasigirdo žingsniai, bet Kosa, nieko nepaisydamas, prispaudė prie savęs Moną Oretą ir peiliu įrežė žvaigždę jos pilnoje rusvoje krūtinėje.

— Štai šitaip, — sarkastiškai pasakė jis. — Dabar tu atsiminsi mane visą gyvenimą!

Atsivėrė durys, ir pūra tarnų, [puolė į kambarį, šoko ginti savo šeiminkė. Bet Kosa, atidarė jas ir jau buvo beinanti į kambarį, kai netikėtas šlamesys patraukė jos dėmesį ir privertė atsistoti. Jos veidė nebuvo matyti jokio išgąsčio,

si Via Klari gatve link kvartalo, kur dabar yra San Džovani in Monte bažnyčia.

Spręsdamas iš žingsnių garso užpakaly, kad persekiojant artėja, jis pasislėpė už aukštos mūro sienos, kurią išvydo dešinėje, skubiai įsiruopstė į medį, nuo jo užlipo ant sienos ir nušoko žemyn į kitą pusę.

Buvo tik pradėję aušti.

"Kasžin, ar jie pastebėjo mane?" — galvojo mūsų herojus.

Jis nuėjo gilyn į sodą; pamatęs žemas dureles, ramiai, neskubėdamas jas atidarė ir įėjo vidun. Tyliai slinko pirmyn, dėl visa ko kietai suspaudęs rankoje stiletą. Eidamas ilgu koridoriu, pastebėjo gale keistas duris, kurias bemaž visiškai dengė dvi puskolonės. Praėjęs pro tas duris į kairę, Baltazaras sustojo. Vienos durys iš dešinės buvo praviros. Pusamžė moteris, greičiausiai tarnaitė, laikė degančią lempą, ir jos šviesoje mūsų herojus išvydo jaudinančią sceną: iš lovos kėlėsi jauna moteris. Tarnaitė buvo ką tik nuklojusi antklodę, o moteris, atsainiai grakščiu judesiu marškinius pakėlus, aukštai apnuogino kojas. . . Gražios kojos, ką tik palikusios įšildytą patalą, ieškojo ant grindų dailių šlepečių.

Kas per grozybė! Baltazaras Kosa, ligi šios atsidžiaugęs žavingomis moterimis, buvo tiesiog pritrenktas, negalėjo atplėsti akių nuo šios dieviškos gražuolės kaštoniniais plaukais, lieknos kaip kolona, laibučiu vapsvos liemeniu, baltai rausva oda, marmuro kaklu ir iškilia krūtine, kuri matėsi pro gilia marškinių iškirpa. Kokios puikios buvo jos juodos, migdolo pavidalo akys, siaurčiai antakiai, tamsios, tankios ir ilgos blakstienos, dar labiau išryškinančios akių žavesį, tiesi ir daili nosis.

— Stebuklas! — sušnibždėjo ekstazės pagautas Kosa.

Jis veltui stengėsi prisiminti, ar nematęs kada nors šios merginos Bolonijoje per visus penkerius metus.

"O gal ji visada čia gyveno, tik slapstėsi?" — pagalvojo. Staiga Baltazaras atšoko nuo durų ir leidosi bėgti atgal, ieškodamas, kur pasislėpti, nes jaunoji mergina (Kosos nuomone, jai buvo dvidešimt, gal dvidešimt vieneri metai) pakilo, apsisiautė kailiukais apveidžiotu peniuaru ir žengė durų link. Tarnaitė dingo, o mergina išėjo į koridorių. Baltazarui teko trauktis toliau. Jis slinko visiškai tyliai, vis atsigręždamas į mergaitę, artėjančią su lempa rankoje. Jį nustebino lengvutė it oro dvelkimas jos eiseną. Rodėsi, ji plaukte plaukia oru, nesiekdama grindų.

Mergina priėjo prie rinkštų keistųjų durų tarp dviejų puskolonų, pasuko raktą spynoje, atidarė jas ir jau buvo beinanti į kambarį, kai netikėtas šlamesys patraukė jos dėmesį ir privertė atsistoti. Jos veidė nebuvo matyti jokio išgąsčio,

— atrodė, kad ji tikrai žiūri, kur pastatyti lempą.

"Pamatė ar ne?" — klausė save Kosa.

Mergaitė rūpestingai uždarė kambario duris ir suplojo delnais.

— Lorenca! — pašaukė tarnaitę.

Baltazaras krūptelėjo. Giedras spindinčių nepažįstamosios akių žvilgsnis buvo įremtas į jį. Mergaitė tarsi tyrinėjo jį, stengdamasi įžvelgti į pačią sielą gilumą.

— Tave persekioja. . . — su skambo melodingas balsas, ir Kosa negalėjo suprasti, kas tai — klausimas ar teigimas. — Lorenca, — kreipėsi mergaitė į atėjusią tarnaitę, kuri stebėdamasi žiūrėjo į atvykėlį. — Žmogus sužeistas. Numazgok jam žaizdą.

Ji vėl atidarė paslaptinę duris, paėmė lempą, įėjo į kambarį ir užtrenkė duris.

Kol tarnaitė plovė virš dubens jo sužeistą ranką, Kosa, kiek sutrikęs, galvojo apie tai, ką jam pavyko pastebėti nuostabiam kambaryje, kurio duris dukart buvo atidariusi ir uždariusi mergina. Kokių nepaprastų daiktų buvo jis pilnas! Nebaltintos, niūrios, tamsios sienos buvo tartum apmuštos juodu audeklu. Juodose sienose ryškėjo nupiešti baisingi veidai. Po jais ir aplink juos buvo atvaizduoti ženklai, panašūs į hieroglifus, fantastiniai paukščiai didžiuliais aštriais nagais. Ant apvalaus staliuko viena priešais kitą stovėjo dvi kaukolės; lempos ir židinyje liepsnojančios ugnies nušviestos, jos tarsi gudriai viena kitai šypsojosi. Kambario gilumoje styrojo du skeletai, o ant lentynėlės prie židinio — kažkokių egzotinių paukščių ir šikšnosparnių balzamuotos iškamšos. Kosa dar spėjo pastebėti asloje nubraižytas nepaprastai geometrinės figūras, žodžius, raides, išmėtytas kortas — tūzus, karalius, damas ir valetus, nubrėžto apskritimo centre įsmegtą stiletą. Ant staliuko dar stovėjo kažko pripilta piestelė su grūstuvėliu, o greta jos — trys širdys, dailiai padarytos iš metalo, medžio ar akmens, ir nudažytos raudonai, tarsi kruvinos.

"Šimts pypkių! — svarstė tokia, šita mergina? Ir kaip ji nebijo?"

Tarnaitės jis nenorėjo kamantinėti. Tačiau taip pat negalėjo ir negalvoti apie tai, ką pamatė įsilingame kambaryje.

"Kaip jos nesusekė inkvizicija, popiežiaus legatai?"

(Bus daugiau)

WINDSOR. — Ontarijos Policijos Asociacijos konferencija čia priėmė reikalavimą, kad federalės ir provincialių vyriausybės atstovai turėtų pasitarti slapto telefono klausymo reikalu.

Policija nori teisių naudoti elektroninius prietaisus kriminalistų sekimui.

Torontiečių Kronika

Viešėjo Europoj

Dr. ir Mrs. R. Taylor (Narusevičių žentas ir dukta) sugrįžo iš Europos, kur jie praleido nekurį laiką.

Savo viešėjimo Europoje metu jie pabuvojo Londone, Lisabonoj. Dr. Taylor buvo pasižiūrėti portugalų mėgiamo sporto — bulių kautynių, o žmona prisipirko suvenyrų.

Rep.

K. JASUTIS LIGONINĖJE

Kazys Jasutis sunkiau susirgo ir dabar gydomsi Toronto Generalinėj ligoninėj. Atrodo rimtas ligonis.

J. Anderson

FORT WILLIAM, Ont. — 1,300 elevatorių darbininkų tebestreikuoja.

MONTREAL. — 3,000 Kvebeko svaigalų darbininkų nepriima siūlomų sąlygų ir tęsia streiką.

Privatiškai Parduodama

Bloor - Royal York gražiame distrikte 6 kambarių namas (bungalas). Kaina \$35,900. Trys dideli miegami kambariai, didelis valgomas ir svečių kambarys su ugniakuru. Sklepe 25 x 15 žaidimų kambarys. Dvi prausyklos. Tuojau užimtinai. \$8,000 įmokėti ir balansas atviras mortgicūs 8%. Be agentų.

Kreiptis tel. BE. 3-0337, Toronto.

AR KADA NORS BUS PASAULY BENDRA KALBA

(Atkalta nuo 4 pus.p.)

nagrindiniai pasaulinės literatūros ir mokslo veikalai. Iš pradžių ta universalinė kalba vaidina tik pagalbinę rolę, bet palaipsniui ji turtėja, išsikovoją vis didesnes teises ir užima pagrindinę vietą nacionalinių kalbų tarpe. Pagaliau ji tampa gimtąja kalba visiems mokyklą lankantiems asmenims.

Kiek laiko turės praslinkti, kol žmonia įveiks tą „dievo skirtą bausmę“, kaip aiškina Biblijos legenda?

Koks tikslas apie tai svajoti milijonams žmoniems, jei tai turės spręsti gal dar negreitoje ateityje tik kalbininkai mokslininkai. Juk vaikams vis vien reikia kelti mintinai visokias gramatines išimtis ir vertėjams džiovinti smegenis, sukant galvą, kaip perkelti minties turinį iš vienos kalbos į kitą kalbą.

Poveikis į kalbų vystymąsi

Bet bendros universalinės kalbos sukūrimo perspektyva nejučta veikia ir nacionalinių kalbų dabartinį vystymąsi. Jei nacionalines kalbas dėl jų primityvumo žiūrime kaip į „dievo bausmę“, tada stengiamasi joms taikinti idealiuosius universalinės kalbos, kriterijus, tai yra stengtis, kad nacionalinės kalbos, kol neturime universalinės kalbos, kuo labiau atitiktų pastarosios reikalavimus.

Vieniuje 1959 metais išėjo Esperanto kalbos vadovėlis. Yra išleistas ir tos kalbos žodynėlis. Vadovėlyje pateikti

vertimai iš Donelaičio, A. Strazdo, J. Biliūno, Maironio, V. Krėvės, J. Janonio, P. Cvirkos raštų. Taip pat pateiktos ir ištraukos iš A. Puškino, L. Tolstojaus, M. Gorkio, V. Majakovskio veikalų.

Žinoma, kada mes skaitytome esperantiškai Maironio „Ten, kur Nemunas banguoja“, toli gražu nepajuntame to mielo žavesio, kuriuo dvelkia Lietuviškas tekstas.

Ar taip bus ir su šimta kartų tobuliau sukurta universali kalba?

Iš pradžių gal ir taip. Bet kad per mokyklą universalinė kalba įeis į gyvenimą, ji turės gauti „kvapą“. Ir reikia tikėti, kad ji taip pat jaudins, kaip atsitinka su veikalais, parašytais nacionaline kalba.

Trumpai Apie Viską

Osgoode Hall (teismo rūmai Toronto) gavo prašymus dėl perskyrų iš 643 porų vien liepos mėnesį. Pernai tuo pačiu metu buvo paduoti 195 prašymai.

Kas sakė, kad buvęs premjeras nieko gera neatliko?

Jis pakėlė algas ministrams iki \$18,000, o senatvės pensijas pakėlė pusantro dolerio.

Per praėjusius 10 metų JAV nebuvo nulinciuota nei vieno negro.

Anksčiau buvo kariami už pavogimą poros dolerių.

Neseniai sugrįžę du Kanados meteorologai pasakojo, kad Tarybų Sąjungoje yra šaudoma į debesis iš kanuolių sidabro jodido kristalus, kad sukeltų liūtų.

Tokiu būdu jie iššaukia liūtų. Edmontone, Albertoj, yra susidariusi organizacija studijuoti ležų susidarymą debesyse.

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Vokietijos apsigynimo ministras buvo atskridęs į Otavą prašyti, kad Kanada nemazintų savo militarinių jėgų Vakarų Vokietijoje.

Čekoslovakijoje yra 58 gydantieji šaltiniai netoli Bratislavos, keturi šilto vandens Kasmef suvažiuoja apie 200,000 turistų, kurių 15 procentų iš užsienio.

S. M.

CHICAGA. — Per pirmą šių metų pusmetį Jungtinėse Valstijose ant kelių per nelaimės buvo užmušta 25,200 žmonių.

HAVANA. — Daugelis Kubos valstiečių perveda savo žemes valstybei, kad ji tvarkytų visą žemę socialistiniais pagrindais.

Visai Nauji

68 Cougars	\$2,895
68 Meteors	\$2,495
68 Cortinas	\$1,795
68 Econolines	\$2,295

Gateway Mercury
7120 Yonge St. Toronto
889-7343 223-2441

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LAIKRODININKAS

F. Bočiulis

280 Queen St. W. (Šoninės durys) — Tel. EM. 6-6100
Toronto

Taisau visokių rūsų laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. Darbas garantuotas. Skambinti: rytais nuo 9 iki 11 v.; vakarais nuo 6 iki 9 v. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifoals — \$19.00 ir daugiau
(Iškaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Sutelkia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.
WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.
EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.
Telefonas: LE. 4-7551